

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felolós szerkesztő:
ZADORY KÁROLY.

Laptulajdonos:
FIGULI ANTAL

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadói hivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Ujév.

A vég és kezdet nélküli idő örök folyásának törvénye szerint az új közepe másik nap kezdetét jelenti.

Ejfélt út s tudjuk, hogy átvette uralmát az életre kelt új nap, hogy a következő éjjelen letűnjék a nagy mindenség forgásában.

Százával váltakoznak így a napok s mi álmag közönyösséggel veszünk róla tudomást, vagy egyáltalán figyelemre sem méltatjuk. De Szilveszter éjjelén, midőn a torony óra tizenkettőt üt, szinte elfojtott lélekzettel hallgatjuk monoton kongását, Megmagyarázhatlan érzés tartja fogva egész lényünket.

Midőn az esztendő ezen forduló pontjához érünk; a sebesen rohanó idő mintha megállna egy pillanatra, hogy alkalmat nyújtson a vissza tekintésre, amidőn sóvárgó vágygyal igyekszünk bepillantani a jövő sötét homályába.

A hajdonkor a jövőt jósolni igyekezett a nap jelenségeiből, a didergő madarak csicseregéseiből, a csillagok ragyogásából s az állatok mozgásából: Korunk csak a mulat látja, nem szó meséket, nem fest csodákat, csak rögzit. Megörökíti az eseményeket hűen s azokból következtetést von a jövőre.

Az alkotás örök rejtélyű csodái felett hiába elmélkedik oly mélyrehatóan a kutató elme, hanem történetet ír, rajzolja az eseményeket, mint az idők tanuját, az erkölcsök tanítóját.

Korunkban leginkább a sajtó tölti be az e téren reá váró feladatot.

Visszatekintünk tehát a haldokló év közelgő letűntével, az új év küszöbén az elmúlt esztendőre s annak eseményeiből, mozzanataiból vonunk következtetést a jövőre s így midőn a határkőnél vissza pillantunk, önkéntelenül előre, a jövőbe tekintünk, hol megoldandó feladatok tárulnak elénk.

Századok tespedését, mulasztását az utóbbi évtizedek czéltudatos munkája váltotta fel itt, hol friss erő dagadó forrása buzog s az alkotás munkája folyik kitartó szorgalommal, becsvágygyal és önértzettel.

Ezen munkából mindenkinek kijut, aki tisztességesen él a közjóra és a hon derületén dolgozni akar.

Még csak az alapvetés fárasztó munkáját végeztük itt különösen a közélet terén; az új év és az esztendők következő sorozata új kötelességek teljesítésére edzett karok és képesített elmék munkájával fejleszti s tetőzi be az eddigi alkotásokat. A szemhatár elföldi a teendőket, melyeket a jövő idők folyama vet felszínre, de az emberi értelem ott s akkor érvényesíti erőit midőn a viszonyok alakulása czéltudatos alkotásra indítja.

A múlt évben megtettük ezt a járásbíróági székhely s a telekkönyvi hivatal elnyerése, a gymnasium államosítása s egyéb fontos közintézmények létesítése érdekében. Ezélnak még nem értük el, de megközelítettük. Ne engedjük a kérdést elposványosodni. Ha a maga idején, helyén s módja szerint szorgalmazzuk a már megközelített czélt elérendjük.

Régóta érzett hiányt pótolta a múlt évben Petrozsény község képviselő testülete a községi ügyviteli szabályok megalkotásával, elvendelvén annak életbe léptetését új év napjára.

Ámde ez is írott malaszt marad, ha megfelelő gondoskodás nem történik annak végrehajtására nézve. És ez már nem a jövő év; ez a legközelebbi napok feladata. Petrozsény község önkormányzati jogából folyó kötelessége a legközelebbi jövőben, tehát már az új évben a változott viszonyoknak megfelelő új szervezeti szabályzatot, építési s szépítészeti, köztisztasági stb. szabályrendeleteket alkotni s azok életbeléptetésével a közhaladást előmozdítani, biztosítani.

A jövő év szürke kódéba tekintve ezek a feladatok tűnnek elő és még sok egyéb, mely a közdolgozatok intéző faktorokra vár.

Előfizetési felhívás.

Ujékor a hatodik évfolyamba lép a „Petrozsény és Vidéke.”

Lapunk megindításakor mértékadó közéleti és társadalmi faktorok is azon véleménynek adtak kifejezést, hogy ezen sajtótermék csak rövid életű lehet, mert nem volnának meg itt egy helyi lap fenállását biztosító alapfeltételek.

A tények az ellenkezőről tettek öröndetes bizonyosságot. Leküzde a kezdet nehézségeit, beigazolást nyert immár, hogy a sajtó erejének czéltudatos érvényesülését a közszükséglet indokolja, sőt követeli. Mennyi részünk van a közvélemény illetén megnyilatkozásának kivívásában, annak elbírálása a közön-

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A kis Böske.

Ösmertem egy kis lányt, Böske volt a neve
S szép magyarország volt édes szülőhelye.
Hogy szebb s kedvesebb volt, mint egy édes rózsza.
Arról miért szóljon hiába a nóta.
Hisz a magyar lánynak minden egyes szála,
A teremő Isten legszebb alkotása.
De meg a kis Böske alig volt tíz éves
S e korban a lánynál a szépség mellékes,
Nem festem tehát le teste báját, ékét,
Hanem elbeszélem lelkének szépségét.
Földmíves szülei a kicsi Böske, nének,
Nagyközség közt bírták áldását az égnek,
A Kanaán földjén, a nagy-magyar rónán,
Hol elandaloghatsz a gulya kolompján,
Ha átkong a hangja a nagy pusztaságon,
Büvősbajos, csendes, nyári éjszakákon.
Hol délibáb játsza csábos, tündértánczát,
Mig a nap érleli a buzakalászt,
Hogy egy aranytenger legyen áldott földje,
Mig megtér felette éji pihenőre.
Hol az ifjú pásztor fúzfafurulyája,
Mert nincsen mellette édes gyönygyvirága,
Oly szívrehatóan, oly bánatosan szól,
Mintha regét mondna örökfaladalmról.
Hol ezer szépségtől, búbájtól, csillogva,
Ittasodhat meg az embernek lelke

Mig a hajnal hasad s a pacsirta ének
Hála imaként zeng a feljöttének,
Hol... nem mondom tovább, mert nem érném végét
És a kicsi Böske lelkének szépségét,
Nem beszélhetném el, tollam rá nem érne,
Oly csodás, oly mesés e földnek szépsége.
Tehát e szép földön, egy csendes tanyába, —
Hová nem hatott el a világ zsongása —
Laktak kis Böskek, úgy nyáron, mint télen,
Édes boldogság közt, csendes békességben.
Szép volt e tanyában, öröm volt az élet,
Mig pihenni nem tért a csodás természet,
De amikor beállt a kegyetlen, zord tél, —
Melytől a szegény nép oly irtoztatón fél —
Oly hangulat szállott e tanya tájára,
A mely emlékeztet a mulandóságra.
Egyszer oszt egy este, ily kegyetlen télbe,
Betért e tanyába egy elaggott néne.
Galambbász volt haja, rokkant, gyenge teste,
Vékony rajt a ruha, amely testét fedte
S könnyelabadt szemmel, — melyből jóság látszott —
Botratámaszkodva, átfázva úgy állt ott,
Mint a szeretetnek örökszégnyefoltja,
A világot rossznak, gonosznak vádolva.
S könnyezve kérte a kis Böske apját,
Ne zárná előtte be háza ajtaját,
Szánja meg a lelkét az égnek jósága
S fogadja házába éjjeli szállásra.
Könnyezve hallgatta szavait kis Böske —
Kiült szép szemébe lelke tiszta gyöngye —
S alig végezte be a néne kerését,
A boglyához vitte a szoba egy székét

S oda ültette őt a jó meleg helyre,
Hogy felmelegedjék ültében, pihenne.
Ost szüleihez ment s őket arra kérte, —
Titkon, suttogva, hogy ne hallja a néne —
Hogy lassák el szegényt meleg vacsorával,
Az éjszakára meg tisztességes ágygyal.
S ne adjanak neki kün az olban helyet,
Ahol már a többi vándorlók pihennek. —
Mert a tanyában már volt egy pár oly vendég,
A kiket munkára teremtet a jó ég,
De a kik így téiben, munka hiányában,
Koldulva járkálnak szerte a világban,
Szenvedve hideget, szenvedve éhséget,
Minden gyötrődését a kinszenvedésnek,
Mig munkaadójuk szívtelen serege,
Kiknek az erszényük révükön lett tele,
Palotában lakik, jó meleg szobában
S éli a világát fény között, pompában.
(És az ilyen dolog megtörténhetik ma,
Ma, mikor oly erős a törvényhatalma?!
Oh, de hagyjuk, hagyjuk ezt a sötét képet,
Melytől fájón mosolyg az igaz, jó lélek.
S térjünk vissza szépen a kicsi Böske,
A kicsi Böske, nének áldott jó lelkére. —
Meghallgatták Böske, édes, jó szülei
S nem kérték a nénet asztalhoz ültetni,
Amikor az étel asztalra lett téve,
Hogy elköltse vele az Isten nevébe.
Vacsora után azt a kis Böske anyja.
Hogy meg ne kérdezze, dehogy is állhatta,
Hogy miáratban van az elhagyott néne.
Igy egysesgedül, ily kegyetlen télbe!

ség megresztegethetlen itélőszéke elé tartozik s mi csak annak kijelentésére szorítkozhatunk, hogy egy pillanatra sem tévesztettük szem elől azon hazafias és kulturális célt, mely működésünknek irányt szabott s a mely a jövőre nézve is megadja nekünk az utmutatást.

Az eddig elért siker kivívása nem a mi érdemünk. Működésünknek erőforrása a hazafias közönség jóakaró támogatásából ered, melyből lelkesedést, buzditást merítünk jövőre is az eddigi irány követésére.

Legyen szabad remélnünk, hogy a jövőben is az eddigi jóakarattal esetleges tévedéseinkkel szemben tanúsítandó hegyes elnézéssel fogja lapunk pártolól, olvasó közönsége lapunkat támogatására méltatni.

Uj programot nem adunk, hangzatos ígéretek nem teszünk. Dolgozni, a közzjóra munkálkodni kívánunk. Azon kötelesség teljesítéséből kívánjuk kivenni részünket, melyet mélyen átértzett hivatásunk tudata szab elénk.

Lapunk új korszakának kezdetén nyilvánuló, erkölcsi és anyagi támogatás lesz értékmérője eddigi működésünk sikerének.

Mídon az esedékes előfizetési díjak szíves kiegyenlítését és az előfizetések megújítását kérjük, hazafias közönségünk támogatásába helyezett reménnyel vesszük fel a küzdelmet a hazafias cél érdekében.

A lap előfizetési díja:

Egész évre	—	—	—	8 kor.
Félévre	—	—	—	4 „
Negyedévre	—	—	—	2 „
Egyesszám ára	—	—	—	20 fl.

A „Petrozsény és Vidéke”
szerkesztője s kiadója.

Községi közgyűlésből.

Rendkívüli közgyűlést tartott Petrozsény község képviselőtestülete f. hó 24.-én d. u. 2 órakor, mely Figuli Antal h. bíró, Dombora László és Hejas József jegyzők, Varjassy István községm., Stanca Ávrám, Ullmann Lipót, Gross Hermann, Sternberg Bertalan, dr. Weisz József, Schreiner József, Nagy Miklós Stern Adolf, Zádory Károly községi képviselők jelenlétében tartott meg.

Figuli Antal h. bíró, mint elnök a közgyűlést megnyitván, az ügy előadására felhívja Dombora jegyzőt s a jegyzőkönyv hitelesítésére Ullmann Lipót és Stern Adolf képviselőket felkéri; mire: Dombora László terjedelmes jelentésben ismerteti, hogy a képviselőtestület megbízásából az előjáróság mindent el-

követelt arranéze, hogy a bor- és husfogyasztási adó beszedési jog Petrozsény község által a kipuhalt 11343 koronáért megváltassék s bár kétízben is a kitűzött árverést megelőzőleg törvényszabta módon ajánlat tételét a jogbérletre nézve, ezen ajánlat figyelmen kívül hagyatott a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság azon indokolása alapján, hogy a nagymltgu m. kir. pénzügyminiszterium a petrozsényi járás összes községeire nézve rendeletileg kimondotta, hogy ezek egy beszedési kört képezvén a fogy. adók beszedési joga együtt adandó bérbe. Megtörténvén az árverés, a m. kir. pénzügyigazgatóság — értesülés szerint — a legtöbbet ígérővel meg is kötötte a szerződést, bár az előjáróság távirati és írásos felterjesztésben kérte az árverés mellőzésével s a jognak Petrozsény község részére leendő bérbeadását. Kéri a jelentés tudomásul vételét s a további intézkedések megtételét.

Stern Adolf képviselő írásban beadott indítványában javaslatba hozza, hogy az előjáróság, különösen Dombora jegyző ezen ügyben kifejtett buzgalma elismeréssel vétesék tudomásul, továbbá: hogy távirati és indokolt felterjesztésben kéressék fel belügyminiszter ur önmagyméltósága, hogy a nagyméltósága m. kir. pénzügyminiszter urnál támogassa Petrozsény község kérelmét s hasonlóan kéressék fel újból a magas pénzügyminiszterium a község kérelmének teljesítésére, kimutatván, hogy a község képes és megbízható a kérdéses fogy. adók beszedésére! végül, hogy befolyasos egyén kéressék fel ezen fontos ügynek támogatására.

Sternberg Bertalan k. képviselő azzal egészíti ki ezen indítványt, hogy Surányi József a „Pesti Napló” főmunkatársa kéressék fel a közbenjárásra s eszközne kihallgatást a kinevezendő küldöttség részére.

Zádory Károly k. képviselő felezőalálása után a közgyűlés Sternberg indítványa felett napirendre tér s a felterjesztésnek azon indokolását, hogy a község nem volna képes a fogyasztási adót kezelni — elejti s megbizza Nagy Miklós, Schreiner József és Zádory Károly képviselőket, hogy a magas kormányhoz intézendő felterjesztést megbíralják, mely a közgyűlés nevében és részéről eszközzendő jóváhagyás után lesz felterjesztendő.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

Boldog ujévet kívánunk lapunk előfizetőinek és olvasóinak.

— Karácsonyfaünnep a zárdában. Kedves megható ünnepély folyt le f. hó 22-én a zárdaiskola disztermében. Középen hatalmas karácsonyfa gazdagon meg-

vakva, esillogott a gyertyácskák fényzőnében. Köröskörül hosszú asztalok ruhákkal, süteményekkel és czukorkákkal telve, melyeket oly szívszorongva várt már az a 42 szegény gyermek, kiknek a szeretet és irgalom boldog estét szerzett s meleg ruhával látott el. Majd felhangzott a zene és az áhitat hangján az öröm dala az Ur Jézushoz. Hat kis leánya az őszinte gyermeki szív szeretetének melegével tolmácsolta kis társnőik hálaérzetét s üdvözölte a jelenlevő Nagyságos Andreics János bányaigazgatót, Méltóságos és főtisztelendő Gróf. Majláth Gusztáv erdélyi püspököt s főt. Gróf Toldalagi Samu plebános ő méltóságát és az összes jötevőket s köszönetet mondva isten áldását kívánta reájuk. Gróf Toldalagi Samu plebános a gyermekek és nővérek nevében köszönetet mond Andreics János bányaigazgatónak s kéri, hogy nemes szíve jóindulatában továbbra is tartsa meg a szegény gyermekeket. Majd a nővérek gondos fáradozásáért mond köszönetet s a gyermeki szívnek megható modon kelti fel a hála érzetét. Megkezdődött a kiosztás 42 szegény gyermek kapott teljes ruházatot süteményt, czukorkát s örömtől repeső szívvel távozott mindenik édesanyja karján. Isten áldja mindazokat kik a kicsinyeknek ez örömet szereztek

A szenvedő betegekről sem feledkezett meg a szeretet ünnepén az Ur Jézus. Gazdagon diszitett karcsyonya ajándékokkal telve várta a bányatársulati korház betegeit egy teremben hol megjelentek Andreics János bányaigazgató, Gróf Toldalagi Samu plebános, Husek Gyula s. lelkesz s Kékel Jakab főaknász. A betegek közül egy mindnyájuk köszönetét fejezte ki Nagys Andreics János igazgatónak ki együtt tud érezni munkásaival, azon jószágáért, hogy a szent estét kedvessé boldoggá tette, majd gróf Toldalagi Samu plebános mondott köszönetet Andreics János igazgatónak és a nővéreknek s felhívta a betegeket, hogy szívükben ne csak most, hanem mindig ott őrizzék meg a hála érzetét a bányatársulat és annak vezetői iránt, kik valóban páratlan szeretettel karolják fel a bányászokat és örömben, fájdalommal mindig együtt érzének velők. Andreics János bányaigazgató szintén köszönetet mond a jó nővéreknek és a lelki vezetőknél, a beteg munkásait pedig biztosítja testvéri érületéről és jóakarataról továbbra is. Meglátogatták azután a súlyos betegeket és az igazgató gondoskodott ünnepi ellátásukról.

Karácsony ünnepén az éjfél nagymisést Gr. Toldalagi Samu plebános tartotta ugyszintén az ünnep első és másod napján, is az előbbin magyar az utóbbin pedig német szent beszédet tartva, Aninoszán Husek Gyula segédlelkész mondott nagy misét szent beszéddel.

— Isten tisztelet az ág. hitv. ev. templomban. Szilveszter estéjén 6 órakor és ujév napján d. e. fél 10 órakor az Istentisztelet tartja a helybeli ev. lelkesz Pelger Mihály. Ujév napján d. e. 11 órakor magyar

És miután látta, hogy nem koldus féle, Ilyen képen hangzott hozzá a kérdése:

„Ha meg nem bánthanám, ugyan mondja kelme, De nem felhettett rögtön kérdésére, Az áldott jó lelkű, szegény, öreg néne. Mert omlani kezdett a könny az arcára S elfojtotta hangját fájo zokogása.

Később aztán mikor megkönnyebült lelke, — Mert hisz a fájo könny lelkünk nehéz terhe — Letörülte nedves, könnytől ázott arcát S e szavakkal kezdte adandó válaszát:

„Nehéz a sors amit én magammal hordok, Oh, hogy is birom el a sok fájo gondot?! De, hogy megérthessék, az elején kezdem: Innen a harmadik faluban születtem. Ott nevelkedtem fel mint jó gazda lánya, Amig nem kerültem a saját portárra. Oh, mert nekem is volt három, gazdaságom. Boldogság közt éltem én is a világon, Mig élt áldott uram, két édes gyermekem, Szemeimnek fénye, örömöm, mindenem.

De, hogy ők itt hagytak s elköltöztek oda, Ahol az embernek nincsen bújja, gondja, Megváltozott sorsom, terhes lett életem, Nap-nap után nagyobb gondban főtt a fejem. Mert körül vettek a lelketlen emberek, Behálózták gyenge, asszonyi eszemet. Hasznót kovácsoltak tudatlanságomból, S megfosztottak lassan minden vagyonomból. Oda juttattak, hogy késő vénsegemre, Más eselédje lettem szülőhelységembe. A könnytől árva ettem a szolga kenyeret

Ott, hol engem egykor becsültek, tiszteltek. De nehéz sorsomat békében viseltem, Mit nem tudom mért mért reám Istenem.” — (Szegény öreg néni csak az előbb mondta, Hogy emberek miatt jutott nehéz sorsra, Most meg akaratlan bántja jó Istennél, — Nevéhez fűzi az emberek rossz tettét. De hát az embernek az már ősi vétke, Hogy azt hangoztatja, hogy Isten verése, Ha önhibájából keveredik bajba, Vagy ha abba mások rossz lelke juttatja.) „S nem hallottak tölem panaszt az emberek, Mig kiérdemltem a szolga kenyeret. De, hogy a munkára végkép gyenge lettem, Mint volt, mit nem tennem, a jegyzőhöz mentem, S kértem juttasson a szegények házába, Hogy ne juttassak a győtrő koldulásra. S felment instáncziám rögtön a megyére, De már annak innen s onnan majd fél éve, S mert a megyén késik, hever instáncziám, Én kőborolhatok kenyér s hajlék híján.” — „Oh, a csunya, lusta, rossz instáncziája!” — Vágottna nyílv Böske a néne szavába.

De, hogy e pár szóval, kis Böskenk mit mondott? Bizony adhatna az sok nagy urnak gondot, Azért, hogy a szegény ügyes- bajos dolgát, Ne intéztetnék ezer forumon át, Hanem a kegyelem jönné meg részére, Mig meg nem történik kivégeztetése. „Kőborolhatok mert, — folytatja a néne, Orthon szégyenemben a szemem kiégne, Ha koldulva kéne járnom az utcákba,

Ösmerős emberek háza ajtajára. De itt idegenben, hol nem ismer senki. Jövök-megyek s eszem, ha adnak mit enni. Jövök-megyek amíg e kegyetlen telben, Össze nem esem majd valamely útszélén, Hogy a farkasoknak prédájává essem, Vagy a hó fedje be elevenen testem.” „De nem megy ám kelmed innen se merre se!” — Szóltat meg kis Böskenk fajon, pityeregve. — „Itt tartjuk kelmedet magunk közt a tanyán. Ugy-e édes apám, ugy-e édes anyám? S nem engedjük, hogy a farkasok megegyék, Vagy a hó fedje be elevenen testét.” S míg e néhány szó elhangzott ajkáról, Ugy omlott a könnye, mint az omló zápor. Oszint anyja ölébe hajtotta kis fejét S ott sirta volna ki talán áldott lelkét, Ha édes szülei őt meg nem hallgatják S az elhagyott nénet házuknál nem tartják. Ott maradt a néne aztán a tanyába S rá se gondolt többé instáncziájára, Mert olybá vette őt a tanyának népe, Mint ki a csaladnak leigdösb eselédje.

De kivált kis Böskenk, ki nem nézte másnak, Mint áldott, szép lelkű, jó, öreg anyjának. Mert a gonosztól ment, salaktalan lelke, Dehogy is láthatta az idegent benne. Vele is töltötte majd minden idejét, Mig az öreg nénit a sirba nem tették. Együtt járogattak az Isten házába, Ha kondult a harang ájtatos imára. Együtt szortak szemet az ég madarának —

Isten tisztelet lesz; beszédet tart Dr. Sáringer János főgymn. tanár.

— **A petrozsényi ev. ref. és ág. ev. templomban** e hó 24.-én d. u. 4 órakor a hitfelekezetek lelkeszei által rendezett karácsonyfaünnep a lelkeszek szép alkalmi beszédében méltatták és ismertették az ünnep jelentőségét, melyet a gyermekek gyönyörű éneke tett még fenségessebbé. A hitfelekezetek iskolás gyermekek ajándékokat kaptak mindkét templomban a gyönyörűen díszített karácsonyfákról.

— **Szegény gyermekek karácsonyfája** Lupényben. Folyó hó 24.-én d. u. 3 órakor volt Lupényben a karácsonyfaünnep a kaszinóban. A bányagazgató s az összes értelmiség jelenlétében 250 gyermek között osztottak ki meleg ruhát s egyéb ajándékokat, melyeket a bányatársulat nagylelkű adományából s önkéntes adakozásból befolyt összegben szereztek be. A gyermekek és a szegényszülők szemében az öröm és a hála könnye ragyogott a jótékonyágnak ezen szép ünnepén.

— **Eljegyzés.** Petrozsényben f. hó 25.-én eljegyezte A b r a h á m Mór diódi földbirtokos G r o s s Hermann petrozsényi kereskedő kedves leányát P i r o s k a kisasszonyt. Boldogságot kívánunk a megküendő frigyhez.

— **Eljegyzés.** Folyó hó 24.-én tartotta eljegyzését S z a k á c s Ödön helybeli gymn. tanár, P e l g e r Vilma kisasszonnyal, P e l g e r Mihály helybeli ág. hitv. ev. lelkész leányával.

— **Köszönet nyilvánítás.** A „Salgótarjáni Köszönbánya Részevny-Társulat” petrozsényi bányagazgató-sága alá tartozó alkalmazottak lépten-nyomon tapasztalják Nagys. Andreics János bányagazgató unak jó akaratát. Sokoldalú elfoglaltsága mellett nemcsak a község kulturális intézményeit pártfogolja, felkarolja, hanem még arra is kiterjed jó akaratú figyelme, hogy árván maradt gyermekeknek nyomorát a szeretet ünnepén is enyhítse. Jóságáért az árva gyermekek örömkönyei és hálája a jutalom. Az állami iskolai tanítótestület nevében pedig köszönetet mond Vigh Nándor isk. igazgató.

— **A lupényi gör. kath. templomot** f. hó 22.-én szentelte fel az egyházi fenntartóság megbízásából Rüdik István ker. esperes a vidéki papságának segédkezése mellett. A templomot később fogja a püspök felszentelni.

— **A vulkáni szegény gyermekek** szintén részesültek a kis Jézus ajándékában. A felső zsilvölgyi bányatársulat iskolájában folyt le a karácsonyfaünnep, melyen Kósa Mihály ev. ref. és Pelger Mihály ág. ev. lelkészek tartottak alkalmi szónoklatot s 80 gyermek

között osztott ki Rotter József bányagazgató jelenlétében meleg ruha és egyéb ajándék a gyermekek és a szegény szülők nagy örömeire.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az árva és szegény iskolás gyermekek felruházására a „Petrozsényi Polgári Olvasókör” gyűjtő ívén adakoztak: A petrozsényi polgári olvasókör 140 kor., Marek M. 25 kor., Fischer 20 kor., Petrozsény község N. N., Katona Sándor, N. N., 5—5 kor., Havas Ede 4 kor., Nikoiajevits Plató. Havas Lajos, Peccol Antal, Gausam Károly, Janza Vazul, Gross Herman, Pick Samu, Weisz testvérek, Weisz Ignác, Dr. Rosenberg Ignác és Weisz testvérek 2—2 kor., Bugár 1 kor. 20 fill., özv. Grün Mórné, Scholtész Józsefné, Tribus Gyula, Grosz István, Váradi Vilmos, Papp János, Goró Ferenéz, Nemes János, Hermann Adolf, Junger Samu, Szüszér Mihály, Mannheim Farkas, Reich Jakab, Warhanick Nándor, Wiegenfeld Adolf, Neumann Sándor, Junger Simon, Kerekes Mihály, Stern A., Figuli Antal, Braun Albert, Kozak Lajos, Dr. Weisz József, Sárosi József, Krachtusz István, Herz Arnold, Eder Ottó, Kohn Lázár, Jakabfi, Szokol Miklós, Szokol Dénes és Nagy Ferencz 1—1 kor. Fogadják a nemes lelkű adakozók a megörvendezettett gyermekek és szegény szülei nevében is hálás köszönetünket. A petrozsényi polgáriolvasókör elnöksége.

— **A petrozsényi polgári olvasókör** által a Wagner szálloda nagytermében f. hó 24.-én d. u. fél 3 órakor rendezett karácsonyfa ünnepén 80 gyermek részesült ajándékokban s kapott meleg ruhát. A megható szép ünnep fényt vet Petrozsény közönségének áldozatkésztségére s örömet okozott azon szegény és árva gyermekeknek, kiket a sors mostohasága megfosztott azon szerenestől, hogy egyébként részesülhettek volna a kis Jézus ajándékában.

— **Táncmulatság.** Lupényben 1902 évi január hó 12.-én (Vasárnap) a Dima-féle „Központi vendéglő” nagytermében táncmulatságlesz. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 2 kor., családjegy 3 kor. Felülfizetések nyilvánosan fognak nyugtáztatni. A tiszta jövedelem a helybeli gör. kath. templom javára fordítatik. Ezen sikerültnek ígérkező táncmulatságra a meghívók szétküldése folyamatban van s Petrozsényből és sokan készülnek rá.

— **Uj lap Hunyadvármegyében.** Ujévkor Dóván „Hunyadvármegye” című s minden vasárnap és csütörtökön megjelenő politikai lap jelenik meg s ugyanakkor a „Hunyad” című hetilap megszűnik. Az új lap felelős szerkesztője Zádory Károly a »Petrozsény és Videke” szerkesztője s kiadója Hirsch Adolf. Ezen új lapindítás lapunk szerkesztését és irányát ezidőszert nem érinti.

— **A közigazgatás egyszerűsítése.** A m. kir. belügyminiszter a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozólag terjedelmes rendeletet bocsájtott a törvény végrehajtásáról, mely a jogorvoslatok mozzanatairól, u. m. a felelbezésről, a fölülvizsgálati kérvényről és a felfolyamodásról szól. A rendeletet a következőkben ismerteltjük: Közigazgatási ügyekben felelbezással lehet élni: Az elsőfoku határozat ellen, kivéve, ha az illető határozat a fennálló szabályok szerint végérvényes; az elsőfokuval érdemben egyben nem hangzó másodfoku határozat ellen. Harmadfoku határozat ellen felek részéről semmi körülmények között nincs helye felelbezésnek, kivéve a megyei és városi törvényhatóságok bizottságainak azok a másodfoku határozatai, melyek a községek és rendezett tanácsu városok, illetőleg a törvényhatósági városok javadalmait vagyónát és gazdaszatát, valamint az ezek kezelése alatt álló alapokat érdeklik; a közigazgatási bizottságnak vizsgoji engedélyezési ügyekben hozott másodfoku határozatai; és az ipari, kereskedelmi és mustralalmi ügyekben hozott határozatok. Az elsőfokuval érdemben egybehangzó másodfoku határozat ellen fölülvizsgálati kérelemnek van helye akkor, ha az alsóbb fokon eljáró hatóságok vagy ezek egyike nem volt illetékes, vagy határozata vagy ennek alapjául szolgáló eljárása törvényt vagy törvényes kormányrendeletet, vagy törvényes szabályrendeletet sért. A felelbbvitel előterjesztésének határideje bármely közigazgatási ügyben, bármely foku határozat ellen általában 15 nap. Igazolási kérelemnek helye van: ha az érdekelt a felelbezással, vagy a fölülvizsgálati kérelmet elháríthatatlan akadály miatt a 15 napi határidőn belül elő nem terjesztette; vagy a hatóság idézésére meg nem jelenhetett. Ujrafelvételnek közigazgatási vitás ügyekben van helye. Ahhoz, hogy az ujrafelvétel megengedhető legyen, szükséges: hogy az a bizonyíték, melyet a fél

a főügy jogerős elintézése után felhoz, a kérdés érdemére döntő legyen, tehát olyan, melyről valószínű, hogy abban az esetben, ha a fél a főügy tárgyalása folyamán hozta volna föl, az ügy másként nyert volna eldöntést; igazolni kell, hogy a bizonyítékot a fél a följárás folyamán önhibáján kívül nem használhatta. Más körülmények az ujrafelvétel megengedésére okul nem szolgálhatnak.

CSARNOK.

Bucsi.

*Mint a fecske, ha tavaszra tér meg,
Nem talál csak pusztá romokat.
Rád találok-e, ha visszatérek?
Vagy kihavadt vonzalom fogad?*

*Oh! e kérdés, kintő utitársam
Hűn kíséri minden léptemet
Föl idézem képed, hogy még lássam,
Halvány arcod ott is rám nevet.*

*Aszérusként járom a kietlent,
Hova sirni jár a csalogány.
A halotti csönd vissza nem rettent;
Hozzám illik ez a bús magány.*

*Én szerelmem örökzöld borostyán,
Mely a szírték talaján fakadt.
Csak gyász lombok csüngnek száraz rostján,
Am soha sem hajt virágokat.*

Ha egy virágot látok.

*Ha egy virágot látok néha
Elvetve itt-ott az útfélen,
Lelkemen átál fut egy méla,
Szomorú fájó érzelem,*

*Jó neked ott az út porában;
Megszán és eltapos a láb.
Csak bús szívem mély bánatába
Nem jön vigasz szenved tovább.*

Szlávik Rózsika.

Nyári zivatar télen.

Hiába kutatjuk a mostani rendkívül enyhe, tavaszi időjárásnak az okát, csak a jelenséget látjuk s esodáljuk. Okoskodunk, de találgatásunk csak kombináció.

Folyó hó 22-ikén déltátn a Páring felett gyönyörű szivárványt láttunk s este 9 órakor a borongó holdvilágos égbolton kelet felől vakító fény villant fel. Majd sűrűbben villámlott s menydörgött. Nemsokára megeredt a zápor s egy óra hosszáig folytonos dörgés esattogás és villámlás között zuhogott a zápor s lassan elhuzodott Vulkán felé, azóta verőfény ragyog a kirakatok üvegein, napsugár csillog mindenben és mindenütt. Valóságos tavasz van amilyenre azok a bizonyos legöregebb emberek csakis erős fejtörés és hosszszas gondolkodás után tudnak visszaemlékezni. Ha egyáltalán tudnak ilyenre emlékezni.

Mi lehet az idő e szokatlan szeszélyének a magyarázata? A magyar nép, mely világ életében mindig előszeretettel foglalkozott az időjóslassal, a maga babonás hitében azt tartja, hogy rossz idők eljöveteletét jelenti a napsugaras karácsony. Koleráról, szárazságról beszélnek az emberek. És a magyar nép hisz a maga jövendőmondóinak jóslásaiban. Egy ilyen táltos azt mondja, hogy Jézus Krisztus születése óta minden szent erőszakos halállal halt meg, aki karácsonykör, december 24.-én születik.

— Hát mondjon még egy szentet, aki december 26. án született és erőszakos halállal halt meg.

Az öreg ember keresztet vetet magára s úgy mondta csöndes szomorú hangon.

— Erzsébet királynénk.

És a nép sohasem tagadja meg a hitét. Ha néha nem is ütnek be a jóslások: mindig talál valami alkalmas kifogást, amelylyel megnyugtálja a lelkiismeretét.

Most, hogy nem normális mezben költözött be hozzánk a karácsony, a babona ismét kombinál, ismét jóslotgatnak rossz időket, kollerát és szárazságot, meg nagy háborút.

Ugy nagy télben mikor nem talált magának.

A háznál is mindent együtt tettek, vettek, Nohát már amit ők tehettek, vehettek. A virágos rétre is együtt járkáltak, Hol örzöl voltak a kicsi libáknak, Ami közben varrtak s mi mellett a néni Elkezdett Bűskénknak rendszerint mesélni. Amit a kis Bűske áhítall hallgatott, Mivel a lelkére imádságként hatott. Mert az öreg néni szebbnél-szebb meséje Maga volt az élet igaz bölcsessége. De nem váltak ők meg akkor se egymástól, Mikor már kifogytak a mese mondásból, Mikor már a nénét a sirba letették, Hogy kipihenhesse fáradt, gyötört testét. Ki-kijárt kis Bűskénk akkor is hozzája S egy-egy kis koszorút tett le a sirjára, A melyek virágát künn a réten szedte S amig kötözgette, könnyel öntözgette. S mikor koszorút kivitte sirjára, Sirja mellé térdelt könyörgő imára S a mindnyájunk atyját könyörögve kérte, Legyen halottjának édes pihenése.

Drága kicsi Bűske, te aranyos lélek, Édes kis hősnője a fenti mesének, Nem ismerted te még a való életet, Hol a jövevényre fondorkodva lesnek, Hogy megfosszák lelkét égi zománczától, Bűt irigykedésből, hitvány kajánságból. Ahol a jóságért, emberszeretettért, Embertelen tettel fizetik le a bért. — Gyermekek voltál, gyermek s aranyos lelkednek Még égi disze volt az emberszeretet. S tetteidből azért láthatta bárki más, Hogy miért járt köztiünk egykor a Mesiás.

Püspöky György.

Ez a szokatlanul szép, tavaszias üde levegő pedig tele van misztikummal. Amint az országos meteorológiai intézet följegyzései között megtalálható: az 1886-iki kolerajárványt megelőző decemberben is ilyen fendellenes volt az időjárás. Legérdekesebb azonban az, hogy az 1872-ik esztendő decemberében olyan abnormis volt az időjárás, amilyenre harmincz esztendő óta nem emlékeznek. A hőmagasság átlagos száma $+3^{\circ}7'$ volt és a következő 1873. esztendőben olyan kolerajárvány pusztított Magyarországon, hogy évtizedekre volt szükség, míg a nagy csapást kiheverte az ország.

Érdekes, hogy a mostani abnormis időjárás mi-
képpen magyarázzák a tudósok. Az országos meteorológiai intézet tudós aligazgatója, Róna Zsigmond véleménye a mostani abnormis időjárásról egyrészt a fölötte magas temperaturában, másrészt a gyakori esőzésekben és a hótakaró hiányában nyilvánul. Napközben fölnegy a hőmérséklet $10-15$ fokra is és éjjel állandóan a fagypont fölé marad. Ez az állapot egyébként nemesak hazánkra terjed ki, hanem egész Európára, kivéven Europa északi részét.

— Mi okozta hogy ilyen enyhe az éghajlat?

— Az Atlanti tengerből depressziók vonulnak a kontinensre sürű egymásutánban. Ezeknek a depresszióknak kíséretében mindenfelé eső és magas sűrűségű felhő támad. Mivel pedig a hótakaró hiányzik: a talaj kiszáradása sincs meg.

— Miből keletkeznek az Atlanti tenger depressziói?

— Ezt a tudomány még nem tudta kideríteni.

Sz. 1632/1901

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1901. évi V. 646 számú végzése következtében Dr. Deák Lajos hátszegi lakos javára **vulkáni lakos Biró Károly** ellen 42 kor. 26 fill. s jár. erejéig 1901. évi szept. 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 kor. — fillre becsült következő ingóságok, u. m.: 4 darab ló és 1 darab kocsí nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 646/3 számú végzése folytán 42 kor. 26 fill. tökékövetelés, ennek — évi — hó — napjától járó —% kamatai, és eddig összesen 90 kor. 99 fillben bíróilag már megállapított költségek erejéig Vulkán községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközölésére **1902. január hó 7-ik napjának délutáni 1 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901. évi december hó 8-án.

Rácz József,

kir. bír. végrehajtó.

Czipész-üzlet.

Petrilla község forgalmi központján lévő házamban czipészüzlet folytatására különösen alkalmas és előnyös üzlethelyiség azonnal bérbeadatik.

Háromhavi próbaidőre díjtalanul átengedem használatra az említett üzlethelyiséget az azt bérbevenni szándékozó czipésmesternek.

Petrilla, 1901. december hó 19-én.

Berkovits Dávid.

A valódi pemetefű-cukorka kék papirdobozokban kapható s minden dobozon a készítő: **RÉTHY BÉLA** aláírása olvasható. — Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditsia cseméték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényfaj. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esékely kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre — Ár 6 forint. 10—20

Diócséméték. Oriási jövedelmet bűtőtoz voltánál fogva, ennek tevékenysége számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt ezimére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra nem fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, melyek-mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim: „**Érmelléki első szőlőoltvány-telep**” Nagy Gábor, Nagy Kágya. u. p. Székelyhid.

Házeladás.

Petrozsényben, a vizen túl a bánya közelében s főforgalmi ponton, szilárd anyagból épült s jó karban lévő, egy nagy italmérési üzlet és külön ivó helyiségből, 3 szoba, 1 konyha, 1 nagy pincze és egyéb mellékhelyiségekből álló

h á z a m

szabadkézből, előnyös feltételek mellett eladó.

A vétel iránt érdeklődők értekezhetnek az alulírott tulajdonossal.

Petrozsény, 1901. december hó 20.

Kohn Lázár.

2—3

Épület- és műlakatos.

Mély tisztelettel jelentem Petrozsény és vidéke n. é. közönségének, hogy a Mallea-utczában levő Loj Jakab-féle házban

épület- és műlakatos műhelyt

nyitottam s ezen szakba vágó építkezési és egyéb munkálatok kifogástalan és pontos elkészítését jutányos feltételek mellett elvállalom.

Mint elektro-technikus vállalkozom villanyvezetékek, ezen kívül vízvezetékek villanyvilágítás és légfűtések berendezésére; nem különben fegyverek javítását, átalakítását és elkészítését a legfokozottabb kívánalmaknak megfelelőleg eszközölöm.

Szíves támogatást és bizalmat kérve vagyok

kiváló tisztelettel;

2—13.

Ujváry Ede,

épület- és műlakatos.

Fogászati műterem.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy érdemű közönségének heeszes tudomására hozni, hogy Petrozsényban a főutcán **KRAUSZ JÓZSEF-ne** 763 szám alatti házában

fogászati műtermet

nyitottam.

Midőn ezt jelentem, tisztelettel jelzem, hogy az ősmert modern fogtechnikai műveletet a legjobbnak bizonyult módszer szerint végzem.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitűnő anyagból.

Szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül.

Szenzációs újdonság.

Mint hogy fogorvosi működésem teljesítése végett a közelgő ünnepek után ideiglenesen meszszebb vidékre távozom; tisztelettel felkérem Petrozsény és vidéke érdekelt közönségét, hogy előrelátható szükség esetén — amennyiben lehetséges — távozásom előtt szíveskedjenek fogorvosi segítségemet igénybevenni.

Petrozsény 1901, decz. 21.

Kiváló tisztelettel:

Edenburg Armand

Ház bérbeadás.

Aninoszán, a község főforgalmi pontján egy 5 szobából, 1 konyhából, pinczéből s egyéb mellékhelyiségekből álló s bármely üzleti célra kiválóan alkalmas

h á z a m a t

azonnal bérbeadom előnyös feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Petrozsény, 1901, nov. 21.

Friedmann Bernát.